

Küsimused, mis on seotud kaugmüügiga tarbijatele toidualase teabe esitamist käsitleva määruse (EL) nr 1169/2011 kontekstis

1. Kaugmüük

1.1 Tarbijatele toidualase teabe esitamist käsitleva määruse (FIC-määrus) artiklis 14 sätestatakse, et kui müügipakendis toitu müüakse kaugmüügi teel, peab kogu kohustuslik toidualane teave olema tarbijatele kättesaadav enne ostu sooritamist. Mida mõeldakse fraasi „enne ostu sooritamist” all?

Kaugmüügi teel müüdava müügipakendis toidu puhul tuleb esitada kogu kohustuslik toidualane teave enne, kui tarbija otsustab ostu jätkata.

1.2 Kuidas on ettevõttel võimalik vastata FIC-määrusele, kui ta müüb internetis müügipakendis toitu, mille puhul teatavad andmed võivad toodeti olla erinevad?

Tarbijatele tuleks anda vajalik teave, mis võimaldab neil teha teadlikke valikuid. Ettevõtted peaksid püüdma esitada samal tasemel teavet internetis müüdaval toidul ja märgistustel. Osa kohustuslikest andmetest võib siiski olla toodeti erinev (nt päritoluriik, kui see on nõutud).

Pragmaatilisest vaatepunktist lähtudes tuleks veebisaidil märkida üldteave, mis teavitaks tarbijat vastavalt erinevatest võimalustest (nt toote päritoluriik võib olla Ühendkuningriik, Iirimaa või Belgia). Konkreetsed andmed (s.t ostetava toote täpne päritoluriik) peavad alati olema esitatud pakendil või sellele kinnitatud märgistusel kättetoimetamise ajal.

1.3 Ettevõtte müüb veebisaidi kaudu müügipakendis toitu kaaluhinnaga; igal tootel on eraldi hind. Ent veebisaidil pole võimalik esitada iga toote kaalu ja hinda. Näiteks, kas ettevõtte võib loetleda kanad kaaluvahemiku kaupa, tuua veebisaidil kilohinna ja esitada konkreetse kaalu märgistusel kättetoimetamise ajal?

Jah. Kui toote kaalu ei ole võimalik ette arvutada, tuleb tarbijale esitada erinevad kaaluvahemikud enne, kui ta otsustab ostu jätkata. Näiteks kana puhul peaks jaemüüjad esitama tarbijatele vähemalt valikuvariandid: väike (0,9–1,19 kg), keskmine (1,2–1,75 kg) ja suur (1,8–2,10 kg). Igal juhul tuleb alati esitada konkreetne kaal otse ostetud toidu pakendil või sellele kinnitatud märgistusel kättetoimetamise ajal.

1.4 Toodete koostis võib muutuda retseptide täiustamise või muutmise tõttu. Erinevatel kauplustel on erinevad vanade ja uute retseptide varud. Millal peavad toidukäitlejad uuendama oma veebisaidil olevat teavet uue retseptiga?

Toidukäitlejad peavad vanade ja uute retseptide varude põhjal otsustama, millal neil on vaja oma veebisaidil toodud andmeid muuta. Kui retseptimuudatusega kaasneb sellise koostisaine kasutuselevõtt, mis põhjustab allergiat või talumatust, on oluline vahetada teave uue retsepti vastu kohe müüki panemise hetkel.

Tarbijad peaksid alati olema retseptimuudatuste suhtes valvsad ja kontrollima pakendil või toote märgistusel olevat teavet kättetoimetamisel.

1.5 Teatud toidukäitlejad kasutavad müügipakendis toidu reklaamimiseks katalooge ja/või võimaldavad esitada tellimusi telefoni teel. Kuidas saavad nad tagada FIC-määruses sätestatud teabenõuetele vastavuse?

Kogu kohustuslik toidualane teave, v.a säilimisaja tähtpäev või tarvitamise tähtpäev, peab olema nähtav kaugmüüki toetavas kataloogis või tuleb see esitada toidukäitleja poolt selgesõnaliselt kindlaksmääratud muude sobivate vahendite abil, nt internetilink/-aadress, kust leiab kogu vajaliku teabe iga konkreetse toote kohta, tarbijatele lisatasuta. Selline kohustuslik teave tuleb esitada enne ostu sooritamist (s.t enne, kui tarbija otsustab ostu jätkata).

1.6 Millise teabe peavad *takeaway*-tüüpi ettevõtted ehk kaasaostukohad esitama lõpptarbija, kui toitu tellitakse telefoni või interneti teel?

Juhul kui toitu pakutakse pakendamata või pakitakse tarbija soovil müügikohas või pakitakse müügipakendisse vahetult müügiks, tuleks allergeene käsitlev kohustuslik teave esitada FIC-määruse artikli 44 ja toote turustusriigi kehtivate siseriiklike meetmete kohaselt.

1.7 Mõnede külmutatud toodete tellimused võivad olla tehtud juba enne toote külmutamist. Kas külmutamise tähtpäeva käsitletakse tähtpäevana märgistamise eesmärgil?

Külmutatud liha, külmutatud lihavalmististe ja külmutatud töötlemata kalatoodete esmakordse külmutamise tähtpäeva käsitletakse FIC-määruse X lisas ning seda saab pidada märgistamise tähtpäevaks koos minimaalse säilimisaja ja tarvitamise tähtpäevaga. Sellised märgistamise tähtpäevad ei pea olema kättesaadavad enne ostu sooritamist (s.t enne, kui klient otsustab ostu jätkata). Need peaksid siiski olema vahetult kättesaadavad ostetud toidu pakendil või sellele kinnitatud märgistusel kättetoimetamise ajal.

1.8 Ettevõtte haldab internetisaiti, mis majutab kommertsveebilehte, mille kaudu väikesed toitlustusettevõtted saavad müüa toitu interneti teel. Millised on veebisaidi omaniku kohustused selle tagamisel, et väikeettevõtete kodulehtedel oleks esitatud õige teave?

Võttes arvesse FIC-määruse artikli 8 lõiget 3, peab veebisaidi omanik tagama, et toitlustusettevõtted on teadlikud sellest, et FIC-määrust kohaldatakse nende suhtes, ja eriti:

- kui tegemist on müügipakendis toiduga:
 - et kogu kohustuslik toidualane teave, v.a märgistamise tähtpäevad, peab olema kättesaadav enne ostu sooritamist (s.t enne, kui tarbija otsustab ostu jätkata) ja see peab olema nähtav kaugmüüki toetavates materjalides või tuleb see esitada toidukäitleja poolt selgesõnaliselt kindlaksmääratud muude sobivate vahendite abil tarbijatele lisatasuta;
 - et kõik kohustuslikud andmed peavad olema kättesaadavad kättetoimetamise ajal;
- kui tegemist on pakendamata toiduga:
 - peavad nad esitama tarbijatele vähemalt allergeene/talumatust käsitleva teabe enne ostu sooritamist (s.t enne, kui tarbija otsustab ostu jätkata);
 - riigi ametiasutused võivad nõuda täiendavat kohustuslikku teavet.

Kui veebisaidi omanik ei paku üksnes kodulehe teenust neile toitlustusettevõtetele, vaid tarbijad maksavad talle ja toitlustusettevõtte toimetab tarbijatele kätte toidu, mille eest veebisaidi omanik maksab toitlustusettevõttele kokkulepitud summa, peab omanik tagama, et toitlustusettevõtte vastab FIC-määrusele ja liikmesriigi õigusnormidele.

1.9 Kui müügapakendis olevat lõpptarbijale ette nähtud toitu, mida turustatakse enne lõpptarbijale müümist, pakutakse müügiks sidevahendite kaudu, kas siis peavad kõik FIC-määruse artikli 8 lõikes 7 sätestatud kohustuslikud andmed (mida võib esitada äridokumentides) olema kättesaadavad enne ostu sooritamist?

FIC-määruse kaugmüüki käsitlev artikkel 14 on ette nähtud hõlmama lõpptarbijale müüdavaid toite ega puuduta ettevõtetevahelisi tehinguid.

1.10 Milliseid teabe esitamise nõudeid kohaldatakse müügiautomaatidest või automatiseeritud müügikohtadest müüdava toidu suhtes?

FIC-määruse artikli 14 lõikes 3 on sätestatud, et müügiautomaatidest või automatiseeritud müügikohtadest müüdava toidu suhtes ei kohaldata artikli 14 lõike 1 punktis a sätestatud kaugmüügi nõudeid. Seetõttu ei pea tarbijatele enne ostu sooritamist esitama kohustuslikku toidualast teavet. See kehtib nii müügapakendis kui ka pakendamata toidu kohta. Võttes arvesse kõnealuste tarbijatele toidu tarnimise vahendite eripära ja pakendamata toidu olemust, võivad liikmesriigid siiski esitada FIC-määruse artiklis 44 sätestatud siseriiklike meetmete kaudu konkreetsed vahendid allergeene käsitleva või muu kohustusliku teabe kättesaadavaks tegemiseks. Need vahendid on samaväärsed kohustusliku teabe esitamisega tarbijale enne ostu sooritamist (nt allergeene käsitlev teave viidana müügiautomaadi kõrval).

1.11 Millised nõuded kehtivad allergeenide sisaldust käsitleva teabe kirjalikul esitamisel enne ostu sooritamist, kui müügapakendis toitu müüakse sidevahendite kaudu?

FIC-määruse artikli 14 lõike 1 punkti a kohaselt peab sidevahendite kaudu müüdava müügapakendis toidu puhul kohustuslik toidualane teave, v.a minimaalne säilimisaja tähtpäev või tarvitamise tähtpäev, olema kättesaadav **enne ostu sooritamist**.

Kohustuslik toidualane teave, mis peab olema kättesaadav enne ostu sooritamist, sisaldab muu hulgas teavet FIC-määruse II lisas nimetatud allergeenide sisalduse kohta.

Kirjalikult esitatud teave allergeenide kohta peab vastama FIC-määruse artikli 21 lõikele 1. Sellega seoses nähakse viimati nimetatud sättes ette, et selline teave:

- esitatakse vastavalt sama määruse artikli 18 lõikele 1 selgesõnaliselt koostisosade loetelus, viidates selgelt sama määruse II lisas loetletud aine või toote nimetusele, ja
- allergeene puudutavat teavet tuleb rõhutada trükikirjas, mis selgelt eristab seda teistest loetletud koostisosadest, kasutades selleks näiteks kirjatüüpi, stiili või taustavärvi.

FIC-määruse artiklis 13 sätestatakse kohustuslike andmete esitamise üldeeskirjad. Kui leitakse, et kohustuslike andmete esitamise viisi kohta kehtivad piirangud, tuuakse see sõnaselgelt välja. Näiteks, artikli 13 lõikes 2 on konkreetselt toodud, et minimaalne tähemärgisuurus kehtib üksnes siis, kui artikli 9 lõikes 1 loetletud kohustuslikud andmed on esitatud pakendil või sellele kinnitatud märgisel. Seda ei kohaldata siis, kui müügapakendis toitu pakutakse kaugmüügi teel. Seetõttu tuleb allergeenide sisaldust käsitlev teave kaugmüügi teel müüdava müügapakendis toidu puhul esitada **enne ostu sooritamist** kooskõlas **FIC-määruse artikliga 21, kui see esitatakse kirjalikult** (nt kaugmüüki toetavates materjalides).